

Andriake'den Roma Dönemi'ne Ait Bir Grup Likya Üretimi Çanak/Leğen

A Group Of Lycian Production Of Basins Dated To The Roman Period From Andriake

Cüneyt ÖZ

Dicle Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü

cuneyt.oz@outlook.com

ORCID Numarası|ORCID Numbers: 0000-0003-4229-1398

Öz

Myra, Akdeniz'in Anadolu kıyısında, Antalya İli, Demre İlçesi sınırlarında yer almaktadır. Myra'nın liman yerleşimi Andriake ise ana kentin güneybatısında, Kocarçay (Andriakos)'ın denize döküldüğü yer olan Çayağzı mevkiinde kurulmuştur. 2009 yılından bu yana Prof. Dr. Nevzat Çevik başkanlığında sürdürülen kazıların odak noktası Andriake Limanı olmuştur. Limanda yer alan Şarap İşlikleri, Granarium Önü ve Sinagog zemininde yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan bir grup çanak/leğen bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Myra'da üretilmiş olduğu düşünülen, MS 1.-3. yüzyıla ait bu çanak/leğenler farklı form özelliklerine göre iki tipe ayrılmıştır. *Andriake Form 1* ve *Form 2* olarak adlandırılan bu tiplere ait toplam 20 parça çanak/leğen değerlendirilmiştir. Çalışmada, incelenen çanak/leğenlerin tipolojisi, kil özellikleri, kronolojisi ve üretim merkezleri hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Myra, Andriake, Çanak/Leğen, *Andriake Form 1*, *Andriake Form 2*

Abstract

Myra is located on the Anatolian coast of the Mediterranean within the borders of Antalya Province, Demre District. The port settlement of Myra, Andriake was established in the southwest of the main city in Çayağzı locality where Kocarçay (Andriakos) flows into the sea. The focal point of the excavations conducted under the direction of Prof. Dr. Nevzat Çevik since 2009 was the Andriake port. The subject of this study is a group of basins unearthed during the excavations in the Wine Workshops in the port, in front of the Granarium, and on the Synagogue floor. These basins are thought to have been produced in Myra dated to 1st – 3rd AD is divided into two types according to their different form features. A total of 20 basins belonging to these types named *Andriake Form 1* and *Form 2* were evaluated. This study aims to give information about the typology, clay properties, chronology, and production centers of the analyzed basins.

Keywords: Myra, Andriake, Basins, *Andriake Form 1*, *Andriake Form 2*

Giriş

Günümüzde Antalya İli'nin Demre İlçesi'nde yer alan Myra, Orta Likya'da Myros Çayı'nın Akdeniz'e döküldüğü alüvyonal bir ova üzerine kurulu, Likya'nın önemli kentlerinden birisidir. Myra antik kentinin liman yerleşimi olan Andriake¹ ise ana kentin güneybatısında, Andriakos (Kocarçay) Çayı'nın denize döküldüğü yerde kurulmuş olup günümüzde Çayağzı mevkiinde yer almaktadır (Resim 1).

2009 yılından bugüne Prof. Dr. Nevzat Çevik başkanlığında özellikle Andriake'de birçok yapıda (Granarium, Agora, Doğu Hamam, Batı Hamam, Germanicus Meydanı, Onurlandırma Anıtları, Liman Yapıları, Şarap İşlikleri, Sinagog, A Kilisesi, B Kilisesi, Güneydoğu Nekropolisi gibi) kazı çalışması yürütülmüştür². Adı geçen alanlarda yapılan kazı çalışmalarında çok sayıda eser (seramik, sikke, kandil vb.) ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen veriler bize Andriake Limanı'nın MÖ 4.

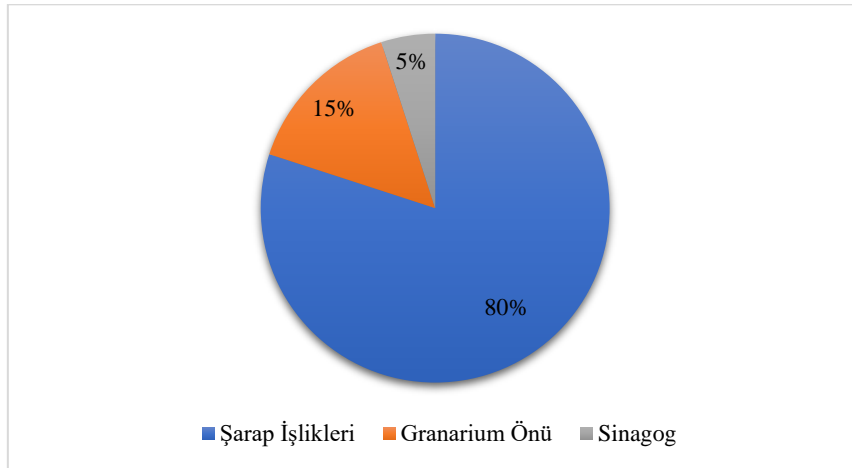
¹ Andriake, Myra'nın limanı (*liman/demirleme yeri=epineion*) dışında *ticaret merkezi (emporion)* olarak da tanımlanmaktadır (Aygün 2018, 5).

² Antik kent ve limanı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Akyürek 2014; Aygün 2018; Bulut ve Şengül 2014; Çevik 2010a-b; Çevik 2016; Çevik ve Bulut 2010; Çevik ve Bulut 2011; Çevik ve Bulut 2014; Çevik ve Eshel 2010; Çevik vd. 2011; Çevik vd. 2012; Çevik vd. 2013; Çevik vd. 2014; Çevik vd. 2017; Çevik vd. 2018a-b.

yüzyıl sonundan başlayarak MS 7. yüzyılın ortalarına kadar kesintisiz yerleşime sahne olduğunu göstermektedir³.

Çalışmada değerlendirilen çanak/leğenler Şarap İşliği, Sinagog ve Granarium Önü'ndeki kazılarda ele geçmiştir (Resim 2). Andriake'nin güney yerleşiminin merkezinde, Granarium'un kuzeyinde, Sinagog'un ise batısında yer alan Şarap İşlikleri'nin kazısına 2012 yılında başlanmıştır. İşliklerin ilk yapım evresi bilinmemektedir. Fakat ikincil kullanımı için MS 4. yüzyıl tarihi önerilmektedir⁴. Alandaki kazılarda yoğun olarak ele geçen seramiklerin tarihine (MS 1.-12. yüzyıl) bakıldığında, mekânın şarap işliği olarak kullanımından sonra seramik çöplüğüne dönüştürülmüş olabileceği üzerinde durulmaktadır⁵. Kazıları ve restorasyonu 2009 yılında bitirilen Sinagog, Şarap İşlikleri'nin doğusunda Granarium'un hemen kuzeybatı köşesinde yer almaktadır. Bölgede bilinen ilk Sinagog olan bu yapı kazılar neticesinde MS 5.-6. yüzyıla tarihlendirilmiştir⁶. Kazılarda yapının zemininde MÖ 3. yüzyıl ile MS 7. yüzyıl arasına tarihlenen çok sayıda seramik⁷ dolgu malzemesiyle de karşılaşmıştır. Granarium'un müzeye dönüştürülmesi esnasında yapının önünde kazı ve temizlik çalışmaları yapılmıştır. Çalışmalarda küçük buluntular dışında yoğun bir şekilde farklı dönemlere ait seramikler⁸ ele geçmiştir.

Çalışmaya konu olan çanak/leğenlerden Andriake'deki kazılarda çok sayıda ele geçmektedir. Burada ise kazılarda ele geçen örnekler içinden seçilmiş⁹, farklı forma sahip toplamda 20 adet incelenmiştir. İncelenen çanak/leğenlerin en yoğun ele geçtiği alan Şarap İşliği (16 parça)'dir. Bunu sırasıyla Granarium Önü (3 parça) ve Sinagog (1 parça) takip etmektedir (Grafik 1).

Grafik 1: Çanak/Leğenlerin Ele Geçtiği Alanlara Göre Dağılımı

Likya Üretimi Çanak/Leğenlerin Tipolojik Özellikleri

Antik Çağda genelde *lekane*¹⁰ denen çanak veya leğenler; içerisine sıcak su konularak el ve ayak ile çocukların yıkanması, mutfakta yemek pişirilmesi, sofrada yemek koyulması, yemek sonrası aktivitelerde içine kusulması veya çocukların tuvaletlerini yapmaları gibi birçok amaç için kullanılmıştır¹¹. MÖ 6. yüzyılın başlarından itibaren görülmeye başlanan¹² *lekaneler*in uzun yıllar boyunca kullanımda kaldığı bilinmektedir. Çalışmada değerlendirilen eserler için, genelde benzerlerine İngilizce'de verilen “*basin*” kelimesinin Türkçe karşılığı olan çanak ve leğen tanımlaması

³ Bulut ve Şengül 2014, 86; kazılarda ele geçen az sayıda MS 11. yüzyıla tarihlenen anonim follis ile MS 12-13. yüzyıla tarihlenen seramik parçası bize Andriake'nin bu dönemlerde de yerleşime sahne olmuş olabileceğini düşündürmektedir (Bulut ve Şengül 2014, 88).

⁴ Çevik vd. 2013, 93-94; Aygün 2018, 202-203.

⁵ Çevik vd. 2013, 93.

⁶ Çevik vd. 2010a, 349; Sinagog hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Çevik ve Bulut 2010, 46-47; Çevik 2010b; Çevik vd. 2010b.

⁷ Ele geçen seramikler için bk. Özdilek 2015; Özdilek 2017; Özdilek 2018.

⁸ Geç Roma Dönemi seramikleri için ayrıca bk. Öz 2020.

⁹ Eserlerin seçiminde ağız yapıları ile kil özelliklerinin birbirlerinden farklı olması önemli kriter olarak göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin *Andriake Form 1* ve 2'ye ait örneklerin seçiminde tipin kil ve tipolojik özelliklerini en iyi yansıtacak parçalar değerlendirilmiştir.

¹⁰ Lekaneler hakkında daha ayrıntılı bilgi için bk. Lüdorf 2000.

¹¹ Diğer kullanım alanları için bk. Lüdorf 2000, 10.

¹² Ayrıntılı bilgi için bk. Lüdorf 2000, 7-8.

birlikte tercih edilerek kullanılmıştır. Bu çalışmaya konu edinilen ve Andriake'de ele geçen çanak/leğenler ise ağız profiline göre iki farklı tipe ayrılarak incelenmiştir.

Andriake Form 1 (Kat. No: 1-10, Lev. 1: 1-7, 2: 1-3)

Andriake Form 1'e ait çanak/leğenler dışta kenarı yuvarlatılarak aşağı sarkıtılmış, içte üzerinde derin iki adet yive sahip ağız kenarına, kaideye doğru daralan yarı konik bir gövdeye sahiptir. İçte ağız kenarından gövdeye geçişte dışa çıkık bir dirsek yer almaktadır. Bu formu diğerinden ayıran en önemli özellik ise dışta aşağı sarkıtılan ağız kenarından gövdeye geçişte yer alan derin oluk benzeri profilin olmasıdır. Form 1 çanak/leğenlerinin üzeri yivsiz iki adet yatay kulbu bulunmaktadır (Lev. 1: 7, 2: 3). Bu tipe ait ele geçen 21.6 cm. çapındaki tek kaide (Lev. 2: 3) ise etrafı yükseltilmiş yalancı bir halka kaidedir. Dolayısıyla bu forma ait örneklerin yalancı halka kaideye sahip oldukları düşünülmektedir. Form 1 çanak/leğenlerinin ağız çapları 30-42.4 cm. arasında değişmektedir.

Bu grup eserlerin kil renkleri kırmızı ve kırmızımsı sarı tonlarındadır. Form 1'e ait örneklerde astar görülmemektedir. Form 1 çanak/leğenlerinin seyrek ve sık dokulu ile az gözenekli ve gözeneksiz olan killerinde çok az miktarda küçük boyutlu gümüş mika, kireç ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç, gümüş mika ve taşçık, yoğun miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika katkısı¹³ bulunmaktadır (Lev. 4: 1).

Andriake Form 2 (Kat. No: 11-20, Lev. 2: 4-7, 3: 1-6)

Andriake Form 2'ye ait çanak/leğenler dışta kenarı yuvarlatılmış veya kare (Lev. 3: 5-6), içte üzerinde iki veya üç yiv olan (Lev. 3: 5-6) ağız kenarına, yarı konik bir gövdeye ve düz bir kaideye (Lev. 2: 4) sahiptir. İçte ağız kenarından gövdeye geçiş dışa çıkık keskin bir dirsek ile sağlanmaktadır. Form 1'de dışta ağız kenarından gövdeye geçişte görülen derin oluk, Form 2 çanak/leğenlerinde görülmemektedir. Form 2'deki gövdeye geçiş düz bir şekilde sağlanmıştır. Bu tipe ait çanak/leğenlerde üzerinde birden fazla yiv bulunan yatay bir kulp gözlenmektedir (Lev. 2: 4, 3: 3-4). Bu özelliği ile Form 2 çanak/leğenleri Form 1 örneklerinden ayrılmaktadır. Form 2'ye ait çanak/leğenlerin ağız çapları 23.2-40.4 cm. arasında değişmektedir. Kaidesi sağlam ele geçen tek örneğin (Lev. 2: 4) kaide çapı ise 27.4 cm.'dir.

Bu gruba dahil örneklerin killeri kırmızı, kahverengi, pembe, kahverengimsi sarı, kırmızımsı sarı ve sarımsı kırmızı tonlarındadır. Bazı örneklerde (Kat. No: 11, 14, 18-19) astar görülmektedir. Bunların astarları kırmızı ve kırmızımsı sarı renktedir. Form 2 çanak/leğenlerinin astarlanmasında sulandırılmış kendi killerinin tercih edilmiş olması muhtemeldir. Bu örneklerin seyrek ve sık dokulu ile gözenekli ve gözeneksiz özelliklere sahip killerinde çok az miktarda orta boyutta taşçık, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, taşçık, şamot (grog)¹⁴ ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, taşçık, siyah ince kum tanecikleri ve kireç, yoğun miktarda küçük boyutta taşçık ve kireç katkısı bulunmaktadır (Lev. 4: 2).

Kil Özellikleri

Kilin rengi, seramik üretim yerinin belirlenmesinde önemli olsa da tek başına yeterli bir ölçüt olarak kabul edilmemelidir. Bunun yanında kil içeriğinde bulunan maddelerin de ayrıca ele alınması gerekmektedir. Çünkü kil renkleri, seramik aynı merkezde üretilse bile, farklı kil yataklarından alınan ham madde ve seramiğin pişirme derecesine göre değişim göstermektedir.

Likya Bölgesi'nde ele geçen seramikler üzerinde yapılan kil analizleri bölgenin kil özellikleri hakkında fikir edinmemize yardımcı olmaktadır. Waksman, Lemaître ve diğerlerinin yaptığı araştırma sonuçlarına göre Likya Bölgesi'nde iki ana kil grubu tespit edilmiştir¹⁵. Bunlardan ilkinde "likya ferromagnezyen", diğerine ise "likya kaolinitik" adı verilmiştir. Likya ferromagnezyen kil grubuna ait

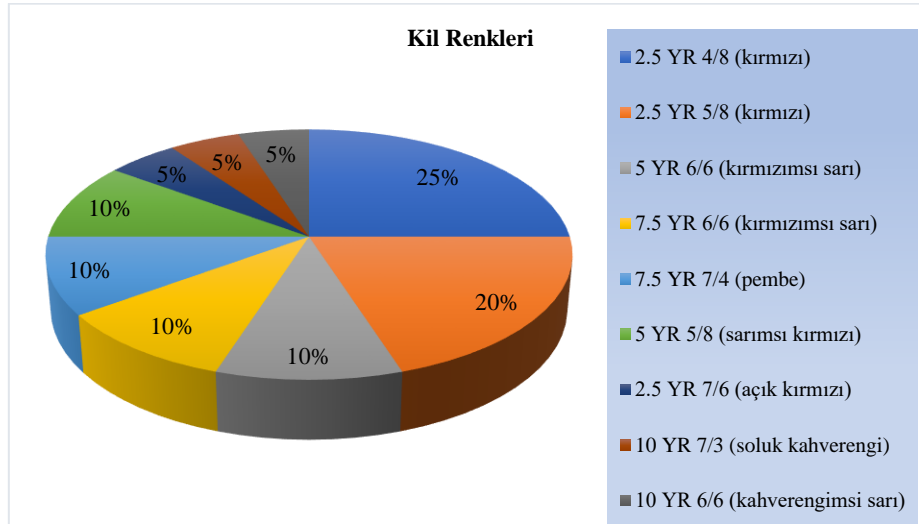
¹³ Değerlendirilen eserlerin kil içeriklerinde bulunan maddelerin miktar ve boyutlarının belirlenmesinde Myra ve Andriake Geç Roma Seramikleri'nin kil katkılarının tanımlanmasında kullanılan miktar ve boyut tabloları baz alınmıştır (bk. Öz 2020, 3, Tablo 1-2).

¹⁴ Seramik kırığı veya tozu.

¹⁵ Waksman ve Lemaître 2010; Lemaître vd. 2013.

seramikler turuncudan kiremit kırmızısına değişen renk tonlarına sahiptir¹⁶. Kil grubunda katkı maddesi olarak kum ve kuvars bulunmaktadır¹⁷. *Likya kaolinitik* kil grubu seramikleri pembeden turuncuya, turuncudan kahverengine değin değişik renk tonlarına sahiptir. Kil grubunda katkı maddesi olarak kum ve kireçtaşı parçacıkları görülmektedir¹⁸.

Andriake’de ortaya çıkarılan çanak/leğenlerin kil özelliklerine bakıldığında, en yoğun rengin kırmızı ve onun tonlarına (kırmızimsı sarı) ait olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla pembe, sarımsı kırmızı, soluk kahverengi ve kahverengimsi sarı takip etmektedir (Grafik 2). Andriake Form 1 çanak/leğenleri siyah ince kum tanecikleri katkı, kırmızı ve tonlarında renge sahip killerden dolayı *likya ferromagnezyen* kil grubuna yakın özelliklere sahiptir. Form 2’ye ait örnekler ise yine siyah ince kum tanecikleri ve yoğun kireç katkılı killerin özellikleri pembe ve kahverengi tonlarındaki renklerinden dolayı *likya kaolinitik* kil grubuna yakın özellikler göstermektedir. Sonuç olarak incelenen çanak/leğenlerin kil özellikleri (Lev. 4: 1-2), Likya Bölgesi’ne özgü kil gruplarının her ikisinin özelliklerine de sahiptir. Dolayısıyla Myra’nın liman yerleşimi olan Andriake’de ortaya çıkarılan bu çanak/leğenlerin, kil özellikleri dikkate alındığında, Likya Bölgesi’nde üretilmiş olduğu düşünülmektedir. Ana kent Myra’da yapılan kazı çalışmalarında herhangi bir seramik üretim atölyesine dair kalıntılar ele geçmediyse de, son yıllarda yapılan araştırmalar sonucunda kentte üretildiği düşünülen yerel seramik gruplarının varlığı bilinmektedir¹⁹. Andriake’deki kazılarda sayısal olarak oldukça yoğun ele geçen bu çanak/leğenlerin ana kent Myra’da üretilmiş olabileceği de güçlü bir olasılık olarak öngörülmektedir.

Grafik 2: Andriake Form 1 ve Form 2 Çanak/leğenlerinin Kil Renklerinin Dağılımı

Tarihlendirme

Değerlendirilen eserlerin tarihlendirilmesinde, kazılarda birlikte ele geçen kontekst olmadığı için, analogi yöntemi tercih edilmiştir. Andriake çanak/leğenlerinin benzerlerine Gözlükule (Tarsus), Patara, Xanthos, Kyaneai, Limyra, Arykanda, Troya, Berenike (Benghazi), Knossos, Paphos ve Antikythera’da rastlanılmıştır. Gözlükule’deki kazılarda ele geçen benzer örnek Roma mutfak kapları (çanak) başlığı altında incelenmiş, Erken İmparatorluk Dönemi (MS 1.-2. yüzyıl) seramikleri arasında değerlendirilmeye alınmıştır²⁰. Patara’da ele geçen örnek çanak (ÇA I) olarak değerlendirilerek MS 1.-2. yüzyıla tarihlenmiştir²¹. Xanthos’taki çanak üzerinde yer alan boya bezeme dışında Andriake’deki örnek ile benzer form özelliklerine sahiptir. Bu çanak erken Bizans Dönemi ile

¹⁶ Bu gruba ait bazı örneklerde gri renk tonlarına da rastlanmaktadır (Waksman ve Lemaître 2010, 782).

¹⁷ Waksman ve Lemaître 2010, 782. Özellikle Letoon ve Xanthos’ta ele geçen seramikler üzerinden yapılan tespit, bu gruba ait seramiklerin MS 3. yüzyıl ile 7. yüzyıl başı arasında kullanımda olduğu belirlenmiştir (Waksman ve Lemaître 2010, 782).

¹⁸ Waksman ve Lemaître 2010, 782-783; Lemaître vd. 2013, 193 vd. Bu kil grubu çeşitli formlardaki seramiklerde MS 1. yüzyıldan 7. yüzyıla kadar kullanılmıştır (Waksman ve Lemaître 2010, 782 vd.; Lemaître vd. 2013, 193 vd.).

¹⁹ Ayrıntılı bilgi için bk. Öz 2020. Ayrıca kentte yerel üretimin olduğuna dair az sayıda da olsa seramik üretim atıkları ele geçmiştir.

²⁰ Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B.

²¹ Özdemir 2009, 174, Lev. 31: 304.

ilişkilendirilmektedir²². Andriake çanak/leğenlerine en yakın benzer örnek Likya Bölgesi'nde yer alan Kyaneai antik kentinde ele geçmiştir. Çanak olarak değerlendirilen tek parça örnek Berenike'deki benzerinden hareketle MS 2.-3. yüzyıla tarihlenmiştir²³. Andriake örneklerine en yakın benzer bir diğer çanak ise Limyra'da ele geçmiştir. Ancak bu çanak formu hakkında daha genel bilgiler verilmiş, kesin tarihi konusunda yorum yapılmamıştır²⁴. Arykanda'da bulunan çanak "Form 2" başlığı altında incelenerek MS 450-529 yılları arasına tarihlenmiştir²⁵. Troya'daki benzer çanak örneği "Local Tip 1" olarak incelenmiş ve MÖ erken 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl aralığına tarihlenmiştir²⁶. Berenike'deki benzeri kâse olarak tanımlanmış olup MS erken 3. yüzyıla ait depozitten ele geçmiştir²⁷. Hayes, Knossos'ta ele geçen benzer örneği çanak (*Tip 1a*) olarak niteleyerek Erken Roma seramikleri arasında incelemiştir²⁸. Paphos'ta bulunan benzer örnek Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlenmiştir²⁹. Antikythera'da yapılan yüzey araştırmasında bulunan Andriake örneklerine benzer örnek kaba seramik sınıflandırması altında çanak/leğen olarak tanımlanmıştır. Eserin tarihine şüpheyle yaklaşılarak Geç Roma olabileceği düşünülmektedir³⁰. Lüdorf, Batı Anadolu'dan Roma ve Bizans Dönemi seramiklerini incelediği yayınında, Andriake çanak/leğenlerine benzer örneklerin yer aldığı çanak grubunu "Tip S V" başlığı altında değerlendirmiştir. Bu tipin MS 1. yüzyıldan başlayarak 7. yüzyıla kadar kullanıldığını belirtmektedir³¹. Yukarıda farklı kentlerden ele geçen benzer örneklerle verilen tarihler, Lüdorf'un tip üzerinden yaptığı tarihlendirmeyi doğrulamaktadır.

Andriake Form 1 ve Form 2 çanak/leğenlerin tarihinin ne olduğu konusunda yorum yapmak için ele geçtiği alanların kullanım evrelerinin tarihleri ile ilgili bağlantı kurmak oldukça güçtür. Çünkü Şarap İşlikleri sonraki yıllarda seramik çöplüğüne dönüştürülmüştür. Granarium Önü ve Sinagog da ise yapılar inşa edilmeden, zeminlerinin yapımı esnasında liman yerleşiminin çeşitli yerlerinden taşınan toprak atıklarıyla doldurulduğu için herhangi bir kontekstten söz etmek imkansızdır. Dolayısıyla incelenen çanak/leğenler için, özellikle yakın benzerleriyle karşılaştığımızda, MS 1.-3. yüzyıl tarihi önerilebilir. Bu çanak/leğenler, form özellikleri değişmeden, uzun yıllar boyunca çok çeşitli amaçlar için kullanmış olmalıdır.

Sonuç

Antik Çağda *lekane* olarak anılan bu kaplar Roma seramiği çalışan bilim insanları tarafından genelde "basin" olarak tanımlanmaktadır. Çalışmada ise İngilizce tanımın Türkçe karşılığı olan *çanak* ve *leğen* kelimesi, değerlendirilen seramikleri tanımlamak için birlikte kullanılmıştır. MÖ 6. yüzyılda ortaya çıktığı düşünülen³² bu kaplar MS 7. yüzyıla kadar sevilerek kullanılmıştır. Myra'nın liman yerleşimi Andriake'de yer alan Şarap İşliği, Sinagog ve Granarium Önü'nde yapılan kazılarda ele geçen (Grafik 1) çok sayıdaki çanak/leğenlerden farklı form özelliği gösteren toplam 20 adet örnek, bu çalışma kapsamında incelenmiştir. Bu örnekler farklı ağız profillerine göre iki farklı forma (*Andriake Form 1*, *Form 2*) ayrılmıştır. Andriake Form 1'i Form 2'den ayıran en önemli özellik dışta aşağı sarkıtılan ağız kenarından gövdeye geçişte görülen derin oluk benzeri bir profilin bulunmasıdır. Ayrıca Form 1 çanak/leğenlerinin yatay kulplarının üzeri düz iken, Form 2 örneklerinde derin yivler görülmektedir. Form 1'e ait örneklerde etrafı hafif yükseltilmiş yalancı halka kaide varken, Form 2 çanak/leğenlerinin kaideleri düzdür. Analoji yöntemiyle yapılan karşılaştırma sonucunda her iki forma ait çanak/leğenler MS 1.-3. yüzyıla tarihlenmiştir.

Hayes, Paphos'ta bulunan benzer çanakların, Girit'teki (Knossos) benzerleriyle aynı zaman diliminde, Paphos'ta da yerel olarak üretildiklerinden bahsetmektedir³³. Ancak Paphos'ta ele geçen çanakların

²² Rocheron ve Blanco 2014, 690, Fig. 4: C-CL 1214.

²³ Mader 1996, 94, 108, 121, Abb. 35: 104.

²⁴ Marksteiner vd. 2007, 216, 219, Pl. 8: 2.

²⁵ Yaman 2018, 152, 387, Lev. 29: 175.

²⁶ Tekkök-Biçken 1996, 67, A157.

²⁷ Riley 1979, 342, Fig. 124, 886.

²⁸ Hayes 1983, 132, Fig. 15: 187.

²⁹ Hayes 1991, 66, Fig. 24: 3.

³⁰ Quercia 2011, 37, Fig. 86.

³¹ Ayrıntılı bilgi için bk. Lüdorf 2006, 66 vd.

³² Lüdorf 2000, 7-8.

³³ Hayes 1991, 66, Fig. 24: 3.

sayısı, Andriake'dekilerle kıyaslandığında oldukça azdır. Likya Bölgesi'nde tespit edilen "*likya ferromagnezyen*" ve "*likya kaolinitik*" kil gruplarının özelliklerine sahip olan Andriake Form 1 ve 2 çanak/leğenlerinin, sayısal çoğunluğu da dikkate alındığında, Myra'da üretilmiş olabilecekleri öngörülmektedir. İncelenen çanak/leğenlerin kil renkleri (Grafik 2) ve kil katkılarına (Lev. 4: 1-2) bakıldığında, bunların üretim merkezinin Likya Bölgesi'nde aranması gerektiği, büyük bir olasılıkla da Myra'da üretilmiş oldukları düşünülmektedir.

Andriake çanak/leğenlerinin benzerlerinin ele geçtiği alanlara (Resim 3) bakıldığında genelde kıyı şeridinde veya kıyıya yakın kentler olduğu görülür. Myra'da üretilmiş olabileceği öngörülen bu çanak/leğenlerin dağılımı, bunların bölge için önemli bir ticari ürün olduğunu göstermektedir. Çanak/leğenlerin Andriake Limanı'nda çok sayıda bulunması da, ticari ürün olabileceklerinin bir diğer destekleyici nedenlerindedir. Likya Bölgesi'nden çıkan ticaret teknesi Ege kıyıları, Yunan Adaları (Girit, Antikythera), Libya ile Mısır kıyıları?, Kıbrıs Adası, Lübnan-İsrail-Suriye ve Kilikya kıyılarını izleyen bir rotayı takip etmiş olmalıdır³⁴.

³⁴ Likya Bölgesi'ndeki kazı çalışması yapılan kentlerde yapılan araştırmalara bakıldığında rotada sayılan yerlerle ilişkili seramik buluntular ele geçmektedir (Sezgin 2017; Yaman 2018; Özdilek 2018; Öz 2020).

Katalog

Katalogda kullanılan kısaltmalar: Kat. No: Katalog Numarası, Lev. No: Levha Numarası, A. Ç.: Ağız Çapı, K. Ç.: Kaide Çapı, Kor. Y.: Korunan Yükseklik. Kil ve astar renginin belirlenmesinde Munsell Soil Color Chart (2015) renk kataloğu kullanılmıştır.

Kat. No/ Lev. No: 1/ 1:1

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği (Batı), -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 42.4 cm., Kor. Y.: 4.6 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli kil; seyrek dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B; Özdemir 2009, 174, Lev. 31: 304; Quercia 2011, 37, Fig. 86.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 2/ 1:2

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (Batı), -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 37.2 cm., Kor. Y.: 10.8 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta kireç ve siyah ince kum tanecikleri katkılıdır/ Yok. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B; Özdemir 2009, 174, Lev. 31: 304; Quercia 2011, 37, Fig. 86; Yaman 2018, 387, Lev. 29: 175.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 3/ 1:3

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Granarium Önü 3 No'lu Açma, -188 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 35 cm. (iç), Kor. Y.: 12.5 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 4/ 1:4

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Batı İşlik, -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 37 cm., Kor. Y.: 7.3 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 5/8 (kırmızı) renkli kil; seyrek dokulu, az gözenekli, yoğun miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta taşçık, az miktarda küçük boyutta gümüş mika katkılıdır/ Yok. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B; Özdemir 2009, 174, Lev. 31: 304.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 5/ 1:5

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Batı İşlik, -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 32 cm., Kor. Y.: 5.6 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 5/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika katkılıdır/ Yok. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B; Özdemir 2009, 174, Lev. 31: 304.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 6/ 1:6

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Batı İşlik, -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 30 cm., Kor. Y.: 3.9 cm.

Kil/ Astar: 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: -

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 7/ 1:7

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Batı İşlik, -360/-375 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 33 cm., Kor. Y.: 8.2 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde-kulp parçası.

Karşılaştırma: Mader 1996, 108, 121, Abb. 35: 104; Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 8/ 2:1

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Granarium Önü 3 No'lu Açma, -188 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 26 cm., Kor. Y.: 7.9 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 5/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta kireç, az miktarda küçük boyutta gümüş mika katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 9/ 2:2

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (Batı), -260/-295 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 36.4 cm., Kor. Y.: 5.6 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli kil; seyrek dokulu, az gözenekli, yoğun miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika, az miktarda küçük boyutta taşçık katkıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: -

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 10/ 2:3

Form: Form 1

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği D Alanı, -225/-240 cm.

Ölçüler: K.Ç.: 21.6 cm., Kor. Y.: 7.2 cm.

Kil/ Astar: 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç katkıdır/ Yok. Yüzeyde yoğun kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen kaide-gövde parçası.

Karşılaştırma: -

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 11/ 2:4

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Granarium Önü 3 No'lu Açma, -188 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 37.8 cm., K.Ç.: 27.4 cm., Kor. Y.: 10.3 cm.

Kil/ Astar: 10 YR 6/6 (kahverengimsi sarı) renkli kil; seyrek dokulu, gözenekli, çok az miktarda küçük boyutta taşçık ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta gümüş mika katkıdır/ 7.5 YR 6/8 (kırmızımsı sarı) renkli astar.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde-kulp-kaide parçası.

Karşılaştırma: Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 12/ 2:5

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği 1-D, -165 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 35.4 cm., Kor. Y.: 9.6 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 5/8 (kırmızı) renkli kil; sık dokulu, az gözenekli, yoğun miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta taşçık katkıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Riley 1979, 342, Fig. 124: 886; Mader 1996, 108, 121, Abb. 35: 104; Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 13/ 2:6

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru, -325/-335 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 33 cm., Kor. Y.: 7.2 cm.

Kil/ Astar: 10 YR 7/3 (soluk kahverengi) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda orta boyutta taşçık, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 267, Fig. 200: 706B; Riley 1979, 342, Fig. 124: 886; Mader 1996, 108, 121, Abb. 35: 104; Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 14/ 2:7

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (1-D), -295/-325 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 29 cm., Kor. Y.: 9.8 cm.

Kil/ Astar: 7.5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ 2.5 YR 5/8 (kırmızı) renkli astar.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Riley 1979, 342, Fig. 124: 886; Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 15/ 3:1

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği (1-D), -250/-270 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 23.2 cm., Kor. Y.: 7.3 cm.

Kil/ Astar: 7.5 YR 7/4 (pembe) – 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) arası renkli kil; sık dokulu, çok az gözenekli, çok az miktarda küçük boyutta siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde-kulp parçası.

Karşılaştırma: Mader 1996, 108, 121, Abb. 35: 104.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 16/ 3:2

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (1-D), -295/-325 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 32.8 cm., Kor. Y.: 5.5 cm.

Kil/ Astar: 7.5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) renkli kil; seyrek dokulu, az gözenekli, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç, siyah ince kum tanecikleri ve taşçık katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Riley 1979, 342, Fig. 124: 886; Mader 1996, 108, 121, Abb. 35: 104; Marksteiner vd. 2007, 216, Pl. 8: 2.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 17/ 3:3

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Sinagog 4 No'lu (Doğu) Açma, -290/-300 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 35 cm. (iç), Kor. Y.: 7.8 cm.

Kil/ Astar: 2.5 YR 7/6 (açık kırmızı) – 7.5 YR 7/4 (pembe) arası renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta taşçık, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde-kulp parçası.

Karşılaştırma: Rocheron ve Blanco 2014, 690, Fig. 4: C-CL1214.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 18/ 3:4

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (1-D), -295/-325 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 40.4 cm., Kor. Y.: 9 cm.

Kil/ Astar: 7.5 YR 7/4 (pembe) renkli kil; sık dokulu, az gözenekli, az miktarda küçük boyutta kireç, taşçık ve gümüş mika katkılıdır/ 2.5 YR 4/8 (kırmızı) renkli astar. Yüzeyde yer yer kireç patinası mevcut.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde-kulp parçası.

Karşılaştırma: Lüdorf 2006, Taf. 26: S103.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 19/ 3:5

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru (1-D), -295/-325 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 31 cm., Kor. Y.: 6.4 cm.

Kil/ Astar: 5 YR 5/8 (sarımsı kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve şamot (grog), az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ 2.5 YR 4/6 (kırmızı) renkli astar.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Hayes 1983, 132, Fig. 15: 187; Hayes 1991, 66, Fig. 24: 3; Tekkök-Biçken 1996, 67, Fig. 29: A157.

Tarih: MS 1.-3. yüzyıl

Kat. No/ Lev. No: 20/ 3:6

Form: Form 2

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği Toplama Çukuru, -295/-325 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 37.8 cm., Kor. Y.: 10 cm.

Kil/ Astar: 5 YR 5/8 (sarımsı kırmızı) renkli kil; sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç katkılıdır/ Yok.

Tanım: Kırık ve eksik durumda çanak/leğen ağız-gövde parçası

Karşılaştırma: Hayes 1983, 132, Fig. 15: 187; Hayes 1991, 66, Fig. 24: 3; Tekkök-Biçken 1996, 67, Fig. 29: A157. Tarih: MS 1.-3. Yüzyıl

Kaynakça

- Akyürek, T. E. (2014). “Andriake. Geç Antik Çağ’da Myra’nın Limanı”. *Toplumsal Tarih* 246, 52-57.
- Aygün, Ç. A. (2018). *Myra’nın Limanı Andriake’nin Yerleşim Planı*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Bulut, S. ve Şengül, M. (2014). “2009-2012 Yılları Andriake Kazı Sikkeleri ve Yerleşim Tarihine Katkıları”. *Birinci Uluslararası Anadolu Para Tarihi ve Numismatik Kongresi – Bildiriler* (Eds.: K. Dörtlük, O. Tekin ve R. Boyraz Seyhan) Antalya, 79-110.
- Çevik, N. (2010a). “Myra ve Limanı Andriake. Kazılar Başlarken Ön-Düşünceler”. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi* 134, 53-82.
- Çevik, N. (2010b). “Myra ve Andriake Kazıları’nda İlk Yıl: 2009/ The First Season of Excavations in Myra and Andriake: 2009”. *ANMED* 8, 55-60.
- Çevik, N. (2016). “Mür Soluyan Kent: Myra”. *Lukka’dan Likya’ya. Sarpedon ve Aziz Nikolaos’un Ülkesi* (Eds.: H. İşkan ve E. DüNDAR) İstanbul, 224-237.
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2010). “İkinci Kazı Sezonunda Myra ve Limanı Andriake”. *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (Eds.: N. Çevik) Antalya, 25-118.
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2011). “Myra ve Andriake Kazıları 2010/ Excavations at Myra and Andriake in 2010”. *ANMED* 9, 59-70.
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2014). “Andriake Doğu Hamamı: Bölgenin Hamam Mimarlığına Işık Tutan Yeni Bir Örnek”. *Adalya* XVII, 221-263.
- Çevik, N. ve Eshel, H. (2010). “A Byzantine Synagogue in Andriake in Southern Turkey”. *Qadmoniot* 43, 41-43.
- Çevik, N., Çömezoğlu, Ö., Öztürk, H. S. ve Türkoğlu, İ. (2010a). “A Unique Discovery in Lycia: The Ancient Synagogue at Andriake, Port of Myra”. *Adalya* XIII, 335-366.
- Çevik, N., Çömezoğlu, Ö., Öztürk, H. S. ve Türkoğlu, İ. (2010b). “Andriake Sinagogu ve Bölgede Yahudi Varlığı”. *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (Ed.: N. Çevik) Antalya, 169-180.
- Çevik, N., Bulut, S., Tıbıkoğlu, O., Özdilek, B. ve Aygün, Ç. A. (2011). “Myra ve Andriake Kazılarında İlk Yıl: 2009”. *Kazı Sonuçları Toplantısı* 32/1, 403-420.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Akyürek, T. E. (2012). “Myra-Andriake Kazıları ve Araştırmaları 2011/ Excavations and Surveys at Myra-Andriake in 2011”. *ANMED* 10, 65-72.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Akyürek, T. E. (2013). “Myra ve Andriake Kazıları 2012/ Excavations at Myra and Andriake 2012”. *ANMED* 11, 90-96.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Aygün, Ç. A. (2014). “Myra’nın Limanı Andriake”. *Hafen und Hafenstadte im östlichen Mittelmeerraum von der Antike bis in byzantinische Zeit. Neue Entdeckungen und aktuelle Forschungsansätze* (Eds.: S. Ladstatter, F. Pirson ve T. Schmidts) BYZAS 19/1, 225-244.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Aygün, Ç. A. ve Çömezoğlu Uzbek, Ö. (2017). “2016 Yılı Myra ve Andriake Kazıları/ Myra and Andriake Excavations of 2016”. *ANMED* 15, 67-75.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Aygün, Ç. A., Çömezoğlu Uzbek, Ö., Tiryaki Türkmenoğlu, H. A. ve Pimouguet-Pédarros, I. (2018a). “Myra-Andriake 2017”. *ANMED* 16, 75-81.

- Çevik, N., Bulut, S. ve Aygün, Ç. A. ve Çömezoğlu Uzbek, Ö. (2018b). "Myra-Andriake 2016". *Kazi Sonuçları Toplantısı* 39/2, 189-204.
- Hayes, J. W. (1983). "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery". *The Annual of the British School at Athens* 78, 97-169.
- Hayes, J. W. (1991). *Paphos: The Hellenistic and Roman Pottery III*. Nicosia.
- Jones, F. F. (1950). "Pottery", *Excavations at Gözlü Kule, Tarsus Vol I* (Ed.: H. Goldman) Princeton, 149-296.
- Lemaître, L., Waksman, S. Y., Arqué, M.-C., Pellegrino, E., Rocheron, C. ve Yener-Marksteiner, B. (2013). "Identité régionale et spécificités locales en Lycie antique: l'apport des céramiques culinaires", *Euploia. La Lycie et la Carie Antiques. Dynamiques des territoires, échanges et identités* (Eds.: P. Brun, L. Cavalier, K. Konuk ve F. Prost) Bordeaux, 189-212.
- Lüdorf, G. (2000). *Die Lekane. Typologie und Chronologie einer Leitform der attischen Gebrauchskeramik des 6. – 1. Jahrhunderts v.Chr.*, *Internationale Archaologie* 61, Leidorf.
- Lüdorf, G. (2006). *Römische und frühbyzantinische Gebrauchskeramik im westlichen Kleinasien. Typologie und Chronologie*, *Internationale Archaologie* 96, Leidorf.
- Mader, I. (1996). "Keramik der Feldforschungen im Gebiet von Kyaneai aus den Jahren 1989-1992". *Asia Minor Studien: Lykische Studien 3 Die Siedlungskammer von Kyaneai in Lykien Bericht über Feldforschungen im Yavu-Bergland im Sommer 1992*, Band 24, 87-128.
- Marksteiner, T., Lemaître, S. ve Yener-Marksteiner, B. (2007). "Die Grabungen am Südtor von Limyra: Die Grabungen der Jahre 1982-1986 am Südtor von Limyra". *Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien* 76, 171-237.
- Özdemir, B. (2009). *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Özdilek, B. (2015). "Andriake Sinagogu'ndan Seçilmiş Örneklerle Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiklerine Genel Bir Bakış". *Cedrus III*, 89-117.
- Özdilek, B. (2017). "Andriake Limanından Ele Geçen Doğu Sigillata C Grubu Pergamon-Çandarlı Sigillataları". *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 14/40, 260-276.
- Özdilek, B. (2018). "Andriake Limanından Ele Geçen DSD Grubu / Kıbrıs Sigillataları Işığında Lykia'nın Doğu Akdeniz ile Deniz Ticareti". *Phaselis IV*, 57-77.
- Öz, C. (2020). *Myra ve Andriake Geç Roma Dönemi Seramikleri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Riley, J. A. (1979). "The Coarse Pottery from Berenice". *Excavations at Sidi Khrebish Benghazi (Berenice)* 2, *Libya Antiqua Suppl. V* (Ed.: J. A. Lloyd) Tripoli, 91-467.
- Rocheron, C. ve Blanco, T. (2014). "Les Céramiques Communes De La Fin De L'antiquité A Xanthos: Continuité Ou Innovation?", *LRCW 4 Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and archaeometry. The Mediterranean: a market without frontiers* (Eds.: N. Poulou-Papadimitriou, E. Nodarou ve V. Kilikoglou) BAR-IS 2616 (I), 685-692.

Sezgin, K. (2017). *Tlos Antik Kenti Stadyum Alanı Seramikleri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Tekkök-Biçken, B. (1996). *The Hellenistic and Roman Pottery From Troia: the Second Century B.C. to the Sixth Century A.D.* (Unpublished Doctoral Dissertation), University of Missouri the Faculty of the Graduate School, Columbia.

Quercia, A., Johnston, A., Bevan, A., Conolly, J. ve Tsaravopoulos, A. (2011). “Roman Pottery from an Intensive Survey of Antikythera Greece”, *The Annual of the British School at Athens* 106, 47-98.

Waksman, S. Y. ve Lemaître, S. (2010). “Céramiques Culinaires de Lycie (Turquie) aux Époques Romaine et Proto-Byzantine Approches Archéologiques et Archéométriques”, *LRCW 3: Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean* (Eds.: S. Menchelli, S. Santoro, M. Pasquinucci ve G. Guiducci) BAR-IS. 2185 (II), 781-790.

Yaman, A. (2018). *Arykanda Geç Antik Dönem Mahallesi Seramikleri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

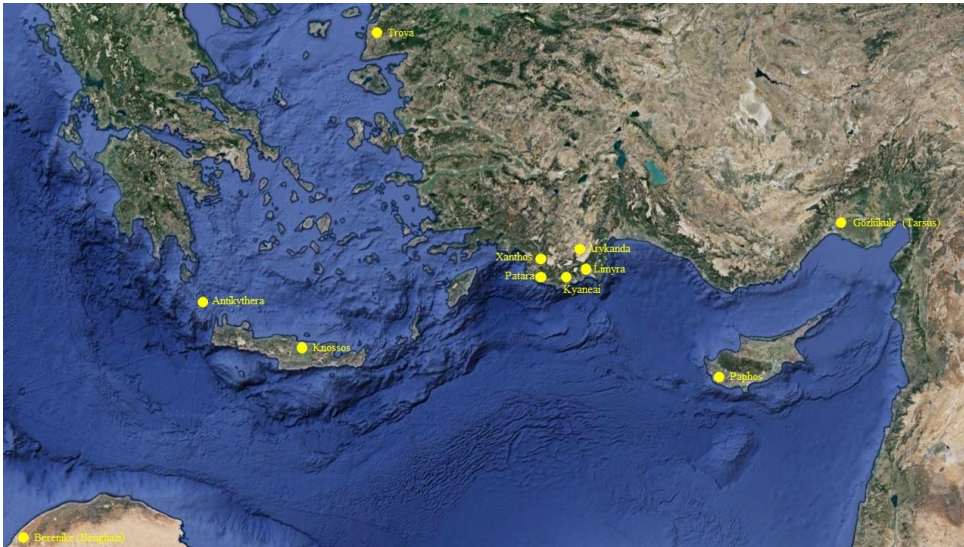
Andriake'den Roma Dönemi'ne Ait Bir Grup Likya Üretimi Çanak/Leğen

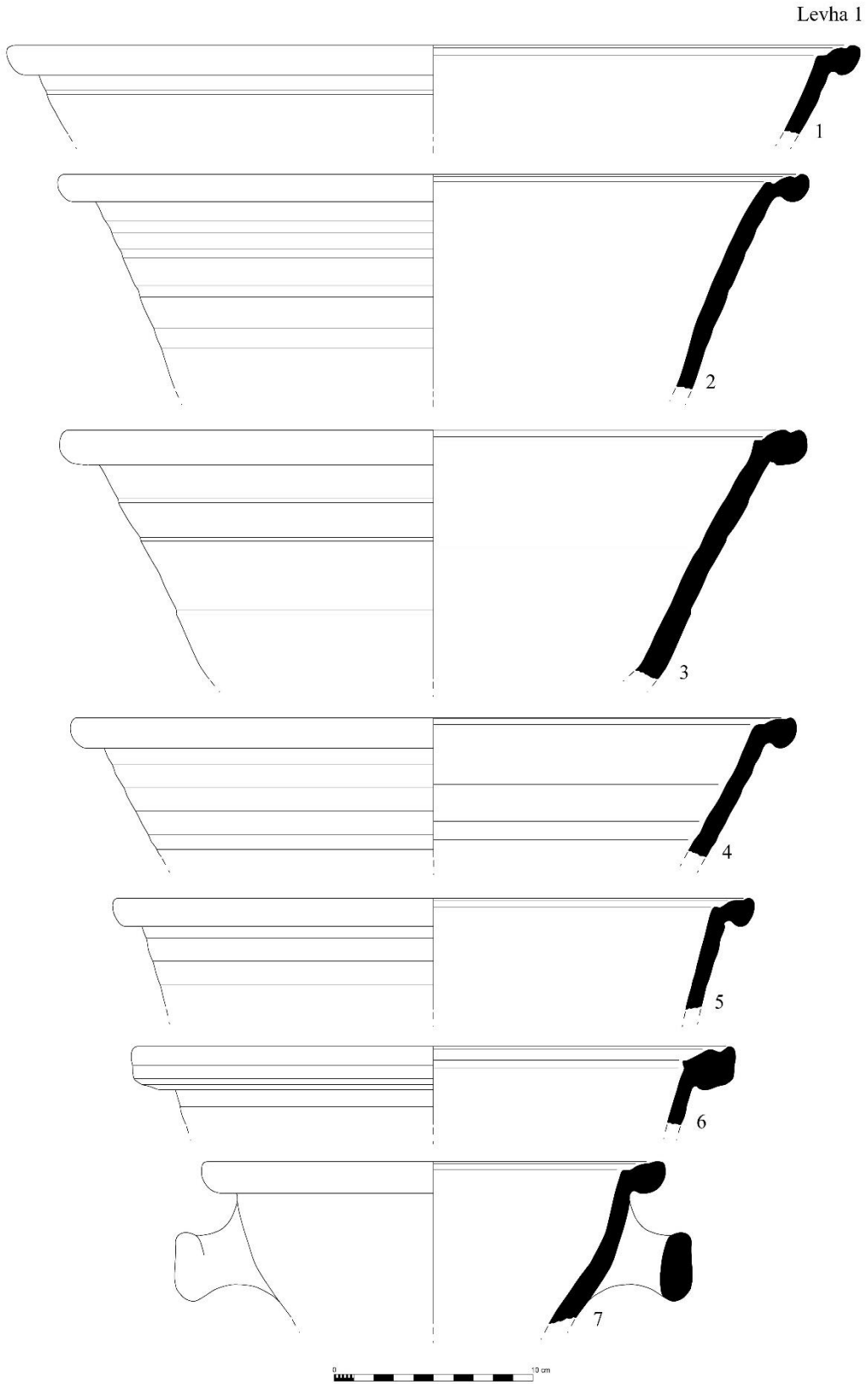
Resim 1: Myra ve Andriake'nin Konumu (Aygün 2018, 290, Lev. 2)

Resim 2: Çanak/Leğenlerin Ele Geçtiği Alanlar (© Myra-Andriake Kazı Arşivi)

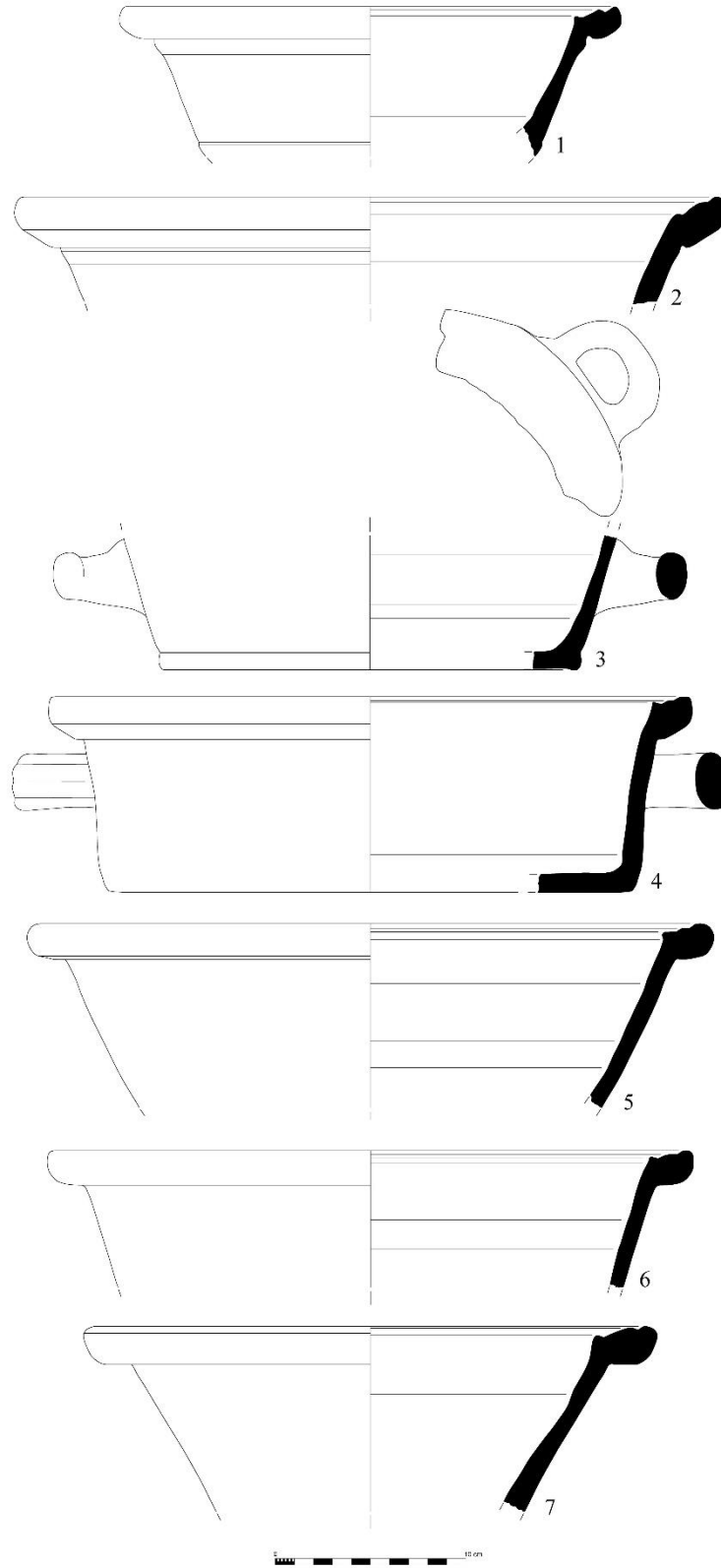

Resim 3: Andriake Çanak/leğenlerinin Benzerlerinin Bulunduğu Alanlar

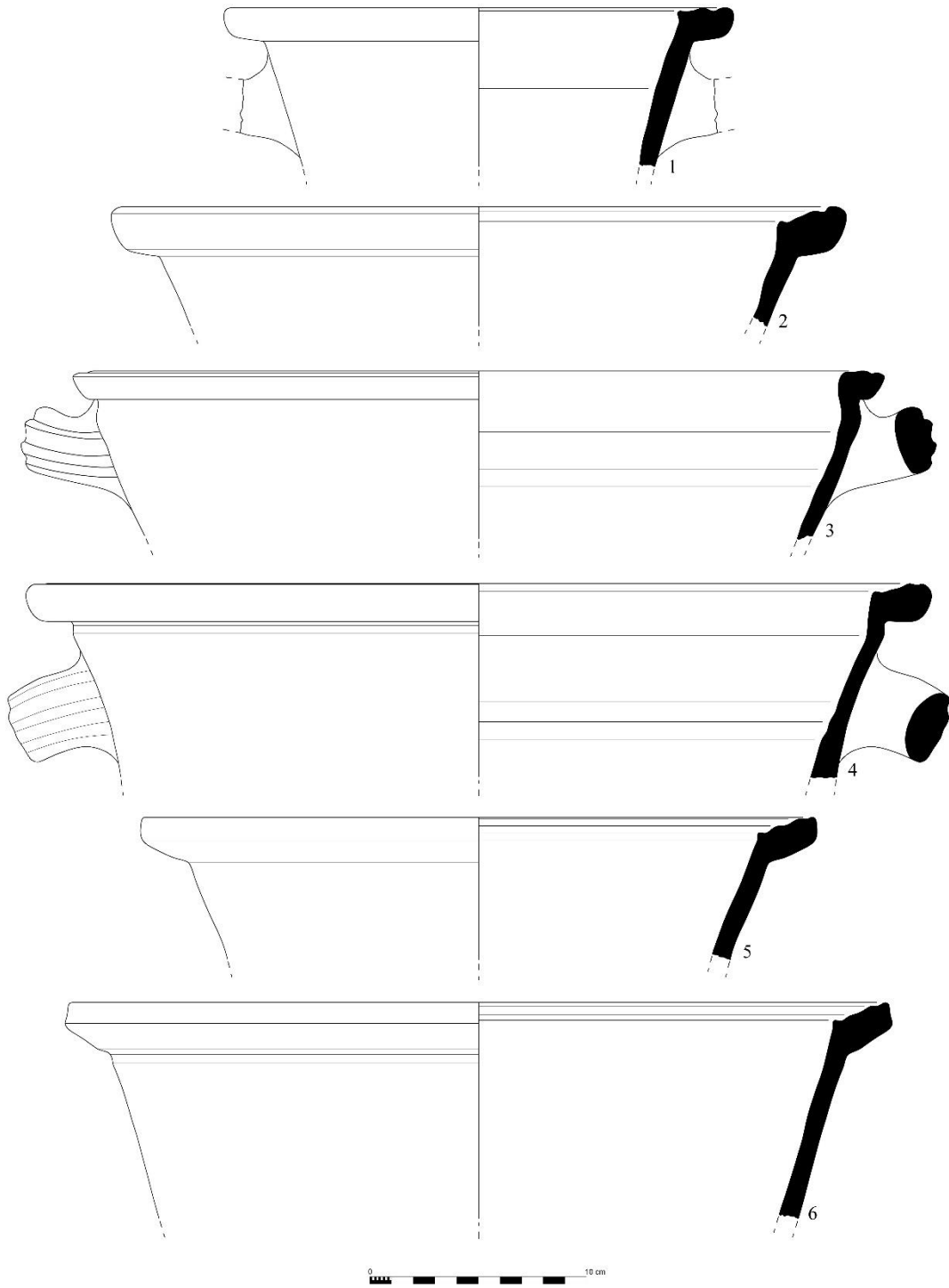

Levha 1: 1-7: *Andriake Form 1*

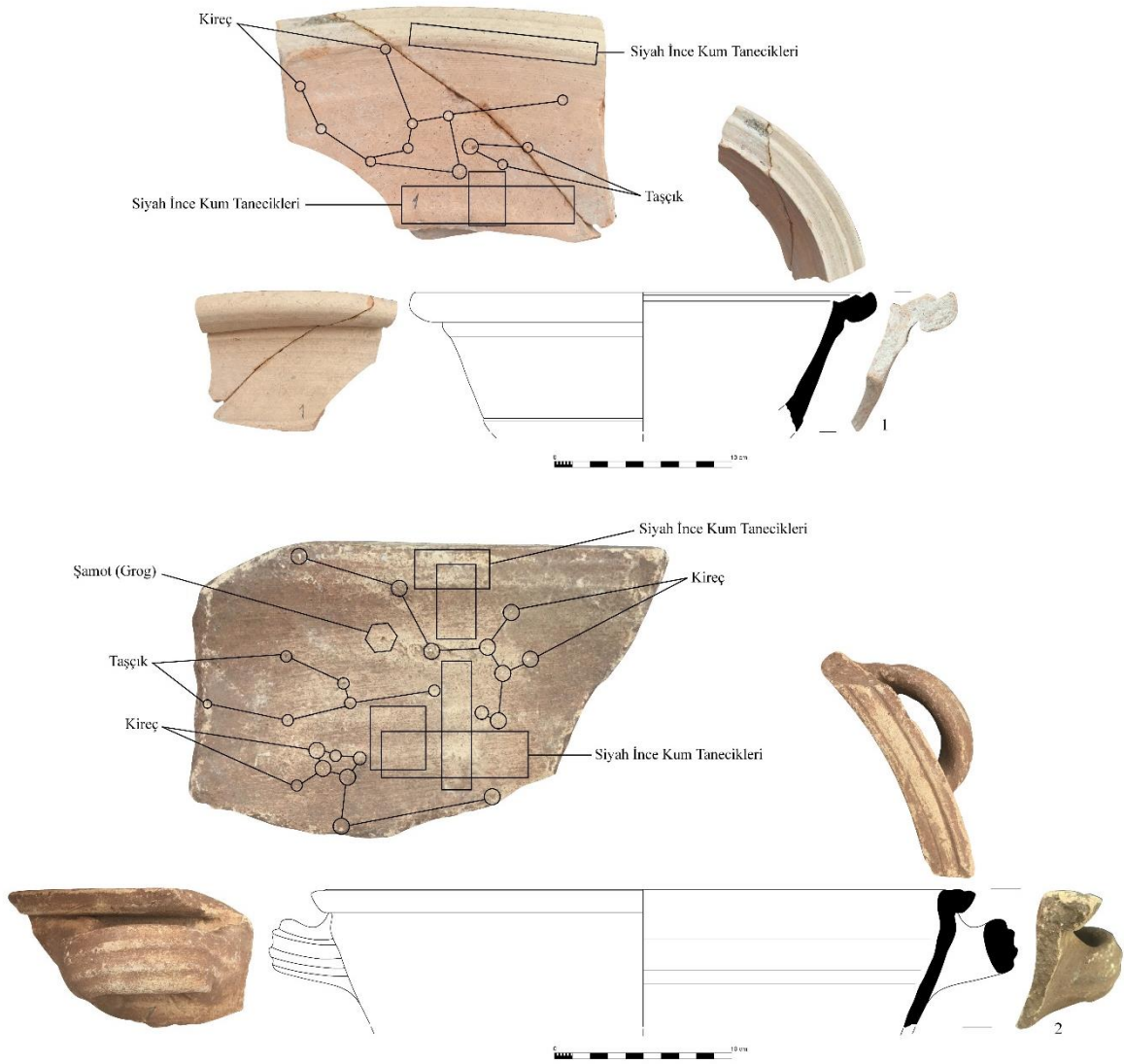
Levha 2

Levha 2: 1-3: *Andriake Form 1*, 4-7: *Andriake Form 2*

Levha 3: 1-6: *Andriake Form 2*

Levha 4: 1 (Lev. 2: 1): *Andriake Form 1* Kil Özellikleri, 2 (Lev. 3: 3): *Andriake Form 2* Kil Özellikleri